

החוג לעבודה סוציאלית

לימודים לתואר בוגר B.A. בעבודה סוציאלית

שנה"ל תשע"ט

ראש החוג : ד"ר איילה כהן

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' חבר: פרופ' דורון לביא.

מרצה בכיר: ד"ר אביגיל מור, ד"ר אילה כהן, ד"ר הדס דורון, ד"ר ירון יגיל, ד"ר משה

פרחי, ד"ר עפרה ולטר.

מרצה: ד"ר אלכס זיבנברג, ד"ר דפנה גרוס מנוס, ד"ר ורד שנער גולן, ד"ר מאיה פלד-

אברם, ד"ר קרוליין גוטמן, ד"ר עומר לנס, ד"ר תמר ברקאי.

מורה: ד"ר שרון אגוזי.

מדריך ד"ר: ד"ר אביבה ויזמן-זריהן

מורה משנה: גב' עדי שרעבי-נוב, מר עופר זילברברג,

מורים מן החוץ:

גב' אביטל גולן, מר אמיתי מגד, פרופ' אמנון לזר, ד"ר אמנון מיכאל, פרופ' ארנון בראון, ד"ר גליה אנקורי, גב' יפעת מוצניק, עו"ד ד"ר מיכל סגל, גב' מיכל פרוחי, מר מיקל מינסקי, גב' עדי שטיין, גב' עירית לזרוף, מר עינב לוי, ד"ר עמרי רוח מדבר, ד"ר סואר חורי מחול, ד"ר סמיר זועבי, ד"ר קרן דגן, גב' רוני היינבך, מר רפי בילר, ד"ר שלומית פחימה, פרופ' שירה הנטמן, גב' שפי כרמי הרדוף, גב' תמי סמיש-נמליך, ד"ר תמר שלזינגר.

מתרגלים:

גב' אביטל תומר.

היחידה ללימודי שדה:

גב' אביטל בילר, גב' מיכל פרוחי, גב' מי-טל גל, גב' רונית סטרולוביץ,

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להכשיר את הסטודנט למקצוע העבודה הסוציאלית ולהעניק לבוגרים תואר B.A. תוכנית הלימודים מאפשרת לסטודנט להתפתח כאישיות מקצועית, תוך הקניית ידע, ערכים, תפיסה מערכתית ומיומנויות התערבות עם פרטים, משפחות, קבוצות וקהילות. התוכנית מקנה לסטודנטים יכולת חשיבה מדעית, ידע במחקר איכותני וכמותי וסטטיסטיקה. בהתאם לכך, חלק אינטגרלי מהלמידה כולל סדנאות, הדרכות אישיות וקבוצתיות ומפגשים בלתי אמצעים עם מרצים, אנשי מקצוע ולקוחות. כל אלה מבטיחים את יכולתם של הבוגרים לפעול כעובדים סוציאליים בעידן המודרני, ואף להמשיך ללמוד לתארים מתקדמים.

העקרונות המקצועיים של החוג הם:

א. ראיית העבודה הסוציאלית, במהותה, כמערכתית וכוללנית. לכן חייב בסיס ההכשרה המקצועית לתואר הראשון להיות גנרי, כדי להקנות לבוגרים מיומנויות שיאפשרו להם להשתלב בכל תחומי העשייה המקצועית.

ב. תפיסת ייעודה החברתי של העבודה הסוציאלית כמבטיחה רשת מגן חברתית. לחוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית תל-חי אוריינטציה של התמודדות עם האתגרים הניצבים בפני החברה הישראלית, תוך הדגשת הצרכים הייחודיים לאזור.

הייחודיות של החוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית בתל-חי טמונה בפיתוח יחסי גומלין הדדיים עם הקהילות המקומיות, המאופיינות ברב-גוניות של מנהגים ותרבויות בישובים כפריים, קיבוציים ועירוניים. יחסים אלה מתבטאים במעורבות הסטודנטים בתחום הרווחה בקהילה במטרה ליצור שינוי חברתי, למידה, מחקר והערכה. כמון כן, ישנה אפשרות להתקבל לאחד ממסלולי ההרכבה: לחץ טראומה וחוסן או פרקטיקת מדיניות.

קורס הבעה ורטוריקה

סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נז' בגין חובת קורס "רוח כלל מכללת".

אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם:

סטודנטים שרמתם **טרם בסיסי א'**, **טרם בסיסי ב'** או **בסיסי** מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם.

סטודנטים שרמתם **מתקדמים א'** או **מתקדמים ב'** מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.

בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית טרם הרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

רישום לקורסי הסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים/עבודות גמר לא יתאפשר ללא רמת פטור באנגלית.

תנאי מעבר לשנים מתקדמות

הערה: התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים הכלל מכללתיים, כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

1. מעבר משנה א' לשנה ב'

- א. על הסטודנט לקבל ציון של 70 לפחות בקורסים: "מבוא למקצוע העבודה הסוציאלית" ו"סדנה למקצוע העבודה הסוציאלית". סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה - יופסקו לימודיו לאלתר.
- ב. על הסטודנט לקבל ציון של 60 לפחות בקורס "מבוא לפסיכולוגיה".
- ג. על הסטודנט לקבל ציון של 56 (עובר) לפחות בכל שאר הקורסים.
- ד. סטודנט שנכשל בשלושה קורסים או פחות (שאינם נזכרים לעיל), חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.
- ה. סטודנט שנכשל בארבעה קורסים או יותר, יופסקו לימודיו בחוג לאלתר. חידושם יהיה טעון אישור ראש החוג.
- ו. על הסטודנט לסיים את שנה א' בממוצע ציונים כולל של 70 לפחות.

2. מעבר משנה ב' לשנה ג'

- א. על הסטודנט להשיג ציון "עובר" בלימודי השדה.
- ב. על הסטודנט להשיג ציון של 70 לפחות בקורס "שיטות התערבות בעבודה סוציאלית".
- ג. על הסטודנט להשיג ציון של 56 לפחות בכל שאר הקורסים.
- ד. סטודנט שנכשל בארבעה קורסים או יותר, יופסקו לימודיו לאלתר בחוג. חידושם יהיה טעון אישור ראש החוג.
- ה. על הסטודנט לסיים את שנה ב' בממוצע ציונים כולל של 70 לפחות.
- ו. סטודנט שלא עמד בדרישות הקורס "שיטות מחקר" יצטרך לחזור על הקורס ולא יהיה באפשרותו להשתתף בסמינר מחקר.
- ז. על הסטודנט לסיים את חובת האנגלית, קרי להגיע לרמת פטור עד סוף שנה ב', **לפני הרישום לסמינר**.

סיום הלימודים

התנאים לסיום הלימודים בחוג ולקבלת התואר B.A. בעבודה סוציאלית הם:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצוינו לעיל.
2. ציון "עובר" בלימודי שדה.
3. צבירה של סך 120 נ"ז במהלך שנות הלימוד. מסלול לחץ וטראומה ומסלול פרקטיקה של מדיניות יסיימו עם יותר נ"ז.
4. ממוצע ציונים 65.

לימודי שדה

ראש היחידה: גב' מיכל פרוחי

היחידה החוגית עוסקת בשיבוץ הסטודנטים לשירותים השונים תוך התאמת מדריכים מקצועיים, ומשמשת כגורם מקצועי ומפקח על תהליך ההכשרה המעשית של הסטודנט. תפקיד היחידה ללוות את הסטודנט במצבים השונים בהם הוא נתקל בעבודה המעשית, תוך התייחסות לקשיים ולדילמות. מתאמות היחידה מקיימות קשר קבוע עם הסטודנט והמדריך.

מסלול לימודי לחץ וטראומה

מרכז המסלול: ד"ר משה פרוחי

מסלול ללימודי לחץ טראומה וחוסן הינו מסלול ייחודי בארץ אשר מטרתו היא הכשרת סטודנטים לעבודה סוציאלית להתערבויות וסיוע במצבי חירום ואסון. אשכול הלימודים המוצע במסלול מורכב מ-18 שעות שנתיות המחולקות על פני שלוש שנות הלימוד, והמשולבות במלואן בתוכנית הלימודים הסדירה של החוג. הקורסים הייחודיים למסלול ניתנים במקום קורסי הבחירה המוצעים לסטודנטים לאורך שנות הלימוד. במקביל ללימודים האקדמיים מתקיימות פעילויות רבות נוספות אשר כולן מוגדרות כפעילויות חובה המהוות חלק מתכנית הלימודים:

- השתתפות בתרגילים, חלקם תרגילים משולבי יחידות סיוע נוספות, ברחבי הקמפוס וברחבי הארץ.
- השתתפות באירועי אמת, כגון השתתפות בחילוץ המבוצעים ע"י יחידות חילוץ, השתתפות באירועי אר"ן שונים וכו'. (ההשתתפות באירועי אמת הינה בהתנדבות)
- השתתפות במסלולי הכשרה בארגוני סיוע בקהילה והמשך פעילות רציפה בארגונים אלה עד לסיום הלימודים.
- השתתפות חובה בקורס מגישי עזרה ראשונה בהיקף של לפחות 44 שעות לימוד.
- המסלול פתוח ל- 25 סטודנטים. תהליך הקבלה מתקיים במהלך סמסטר א' של שנת הלימודים הראשונה וכולל מילוי טפסי בקשה וראיון אישי.

מסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות

מרכז המסלול: ד"ר אילה כהן

מסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות הינו מסלול ייחודי בארץ אשר מטרתו היא הכשרת סטודנטים לתואר ראשון בעבודה סוציאלית לפעול לשינוי מדיניות. אשכול הקורסים הייחודיים למסלול כולל הרחבת הידע בכלכלת ישראל, במערכת המשפט ובמחקר בתחום מדיניות, כמו כן מתקיימות סדנאות והשתלמויות במיומנויות בתחום זה כמו לובינג ועבודה מול התקשורת. במקביל ללימודים האקדמיים בשנים ב' ו-ג' פועלים הסטודנטים לקידום נושאים חברתיים הדורשים שינוי ברמת המדיניות. למסלול מתקבלים עד 20 סטודנטים, תהליך הקבלה מתקיים במהלך סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה וכולל מילוי טופס הצטרפות וראיון אישי.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים של החוג לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית תל-חי בנויה על לימודים במסגרת האקדמית ובשדה המקצועי במשך שישה סמסטרים (שלוש שנים). היא כוללת לימוד תהליכים אישיים, משפחתיים וחברתיים נורמטיביים ופיתוחיים, וכן לימוד שיטות אבחון, התערבות, מחקר והערכה ברמת הפרט, המשפחה, הקבוצה והקהילה. במוקד ההכשרה המעשית מודגשים ערכים, רכישת ידע, גיבוש זהות מקצועית ופיתוח מיומנויות התערבות וטיפול.

תכנית הלימודים כוללת:

שנה א'

לימודי עבודה סוציאלית	10 נ"ז
לימודי אדם וחברה	27 נ"ז
לימודי מחקר	2.5 נ"ז
מסלול לחץ וטראומה	2 נ"ז

שנה ב'

לימודי עבודה סוציאלית	16 נ"ז
לימודי אדם וחברה	10.5 נ"ז
לימודי מחקר	5 נ"ז
מסלול לחץ וטראומה	6 נ"ז
מסלול פרקטיקה של מדיניות	5 נ"ז

שנה ג'

לימודי עבודה סוציאלית	24 נ"ז
לימודי אדם וחברה	4 נ"ז
לימודי מחקר	6.5 נ"ז
קורסי בחירה*	השלמה ל-120 נ"ז
קורס בחירה כלל מכללתי	2 נ"ז
מסלול לחץ וטראומה	4 נ"ז
מסלול פרקטיקה של מדיניות	6 נ"ז

סה"כ לימודי חובה בעבודה סוציאלית

106 נ"ז

סה"כ לימודי בחירה

12* נ"ז

קורס בחירה כלל מכללתי

2 נ"ז

סטודנט במסלול לחץ וטראומה ומסלול פרקטיקה של מדיניות יסיים את לימודיו עם יותר מ-120 נ"ז.

הערות:

- סטודנט יכול לבחור עד 4 נ"ז קורסי בחירה גם בשאר חוגי המכללה.
- סטודנט חייב לקחת קורס כלל-מכללתי במדעי הרוח בערך של 2 נ"ז במהלך לימודיו לתואר בעדיפות בשנה הראשונה.
- * על הסטודנט לבחור קורסי בחירה עד להשלמת 120 נ"ז (למעט סטודנטים במסלול לחץ וטראומה בפרקטיקה מדיניות).
- * החוג רשאי בכל עת לבצע שינויים בתכנית הלימודים וליידע על כך את הסטודנטים.
- * סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נ"ז בגין חובת קורס "רוח כלל מכללתי".

שנה א' - קורסי חובה

מבוא למקצוע העבודה הסוציאלית

ד"ר ירון יגיל

ש. 5010101 - 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

מטרות הקורס הן חשיפה ופיתוח אוריינטציה ראשונית של הסטודנטים לעקרונות המקצועיים המנחים את העובד הסוציאלי בעבודתו. הסטודנטים ילמדו על התפתחות מקצוע העבודה הסוציאלית, ערכיו והקוד האתי של המקצוע. בקורס תסקרנה המתודות השונות (הפרטנית, הקבוצתית והקהילתית) בתחום העבודה הסוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית.

סדנה למקצוע העבודה הסוציאלית א'

ד"ר תמר שלינגר

ש. 5010102 - 3+3 ש"ס 6 נ"ז ס'

גב' מיכל פרוחי

ד"ר סואר חורי מחול

מר רפי בילר

גב' שפי כרמי הרדוף

מר עופר זילברברג

הסדנה תאפשר לסטודנטים לפתח מודעות עצמית, רגישות לזולת, יכולת ליצירת קשר מקצועי ראשוני, רכישת מיומנויות ראיון בסיסיות והכרות ראשונית עם מקצוע העבודה הסוציאלית. הסטודנטים יכירו שירותי עבודה סוציאלית ראשוניים (כמו לשכות רווחה), שניוניים (כמו בשירות בתי הסוהר, במערכת הבריאות) וארגוני מגזר שלישי בהם מעורבת העבודה הסוציאלית (כמו מרכז סיוע לנפגעות תקיפה מינית ועמותות שונות). הלמידה תתבצע תוך התנסות בתהליכים אישיים ובין-אישיים ותצפיות בשטח. הסדנה מהווה הכנה וגשר להכשרה המעשית בשנה ב'.

מבוא לפסיכולוגיה

ד"ר ירון יגיל

ש. 5012702 - 2+2 ש"ס 5 נ"ז ש'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה ועם המושגים המרכזיים של כל אחד מהתחומים הללו. הקורס יעסוק בשאלות המרכזיות שעליהן מנסה הפסיכולוגיה לענות מנקודות ראות מחקריות, תיאורטיות ויישומיות. הקורס מבוסס על ספר בסיסי המשמש לקורס זה ברוב האוניברסיטאות בעולם. עם זאת הדגש בקורס הוא על הפרקים הרלוונטיים במיוחד ללימודי עבודה סוציאלית.

מבוא לפסיכולוגיה - תרגיל

גב' אביטל תומר

ש. 5012700 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

מטרת התרגיל היא לעזור לסטודנטים להתמודד בדרכים יצירתיות עם החומר הרב והמגוון של קורס זה. התרגילים יתקיימו במסגרת של קבוצות מצומצמות יותר והוא נועד להעמיק, ולהשלים את הידע הנלמד בשיעור תוך הסתמכות על חומר ביבליוגרפי רלוונטי. במסגרת התרגיל תועבר פעילות התנסותית וחוייטית שתנסה להעניק לחומר התיאורטי מימד מעשי ומוחשי יותר.

מבוא לסוציולוגיה

ד"ר תמר ברקאי

ש. 5011208 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס מציע היכרות עם צורת החשיבה הסוציולוגית ויישומה לצורך הבנה וניתוח של תופעות חברתיות יומיומיות, מקומיות וגלובליות. מטרתו העיקרית של הקורס הן:

- לערוך היכרות עם תיאוריות ומושגים מרכזיים בסוציולוגיה.
- להקנות כלים לניתוח והבנה של סוגיות מרכזיות הנוגעות למציאות החברתית, לחיי היומיום ולשדה העבודה הסוציאלית.

מבוא להבנת הילד

ד"ר גליה אנקורי

א.ב. 5021212 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס נתמקד באופן שבו ילדים בגיל בית הספר היסודי תופשים וחווים את חייהם, כולל אירועים רגילים ומשברים לא צפויים. באמצעות קריאת וכתבת תיאורי מקרה נדון בגישות טיפוליות שונות בעבודה עם ילדים.

מדינת הרווחה א' + ב'

ד"ר איילה כהן

ש. 5011238 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הסטודנטים בקורס יכירו את מהותה ושלבי התפתחותה של מדינת הרווחה בעולם ובישראל וכן יבינו את מנגנוני הביטחון הסוציאלי. הסטודנטים יפתחו מודעות חברתית וחשיבה ביקורתית ביחס למדיניות הרווחה העכשווית בישראל והשלכותיה על מקצוע העבודה הסוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית והרצאה פרונטלית.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'

ד"ר אלכס זיבנברג

ב. 5012111 - 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בשיטות המחקר הכמותיות והאיכותניות במדעי החברה וההתנהגות. זהו חלקו הראשון של קורס בן שלושה חלקים, והוא יציג מושגים בסיסיים בשיטות מחקר (מדע, פרדיגמות מדעיות, שאלת מחקר, תיאוריה, השערה, משתנים) ובסטטיסטיקה תיאורית (הצגת נתונים, מדדי מרכז ופיזור, מדדים למיקום יחסי וקשרים בין משתנים). בקורס נתעמק בשיטות למחקר חברתי ונדון בכלים העומדים לרשות החוקר (שאלון, ריאיון, תצפית וכו'). דרישות: נוכחות בשיעורים ובתרגילים, ביצוע מטלות, מבחן סופי.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה א' - תרגיל

גב' עדי שרעבי נוב

ב. 5012113 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

תרגול ויישום החומר הנלמד בשיעור. בתרגול יושם דגש על רכישת מיומנויות העבודה עם תוכנת ה-SPSS.

מיומנויות אקדמיות

ד"ר עמרי רוח מדבר

א. 5011116 - 2 ש"ס 2 נ"ז הד'

קריאת מאמרים אקדמיים וכתובת עבודת מדעיות הן מיומנויות הכרחיות לסטודנטים בתהליך רכישת השכלה אקדמית בכלל ובתהליך למידת מקצוע העבודה הסוציאלית בפרט. במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים ויתרגלו מיומנויות אקדמיות הנדרשות לביצוע מטלות לימודיות, לקריאה ולסיכום מאמרים מדעיים ולתכנון וכתובת עבודה אקדמית לרבות דרכי חיפוש מקורות מידע בספרייה, הכרת מבנה מאמר מדעי, אינטגרציה של תכני מאמרים, מבנה של עבודה אקדמית, כללי הפנייה וכתובה אקדמית ועוד.

היבטים חברתיים של הזקנה

ד"ר סמיר זועבי

ב. 5021210 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

התארכות ותוחלת החיים במאה ה-21 מעמידה את החברה וקובעי המדיניות בפני שינויים משמעותיים בהבטחה ושמירה על איכות חיים נאותה. סוגיות חברתיות כגון עמדות וסטריאוטיפים, פרישה מעבודה, פנאי, שמירה על בריאות, מחלות כרוניות, שינויים במשפחה ותהליכים חברתיים-סביבתיים משפיעות על החברה בכלל ועל איכות חייו של הזקן בפרט. לתהליכים ושינויים אלה יש השלכות משמעותיות על תפקודם הפיסי, הנפשי והחברתי של אנשים מבוגרים, ועל האופן שבו הם נתפסים על ידי סביבתם ותופסים את עצמם ביחס למקומם בחברה. בקורס יוצגו סוגיות חברתיות מרכזיות בתחום הגרונטולוגיה ויידונו השלכותיהן על קביעת מדיניות והשפעתן על חיי הזקנים בישראל.

גישות יסוד בתחום המשפחה

ד"ר שרון אגוזי

א.ב. 5021144 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יתמקד בהתבוננות על המשפחה כמערכת. במהלכו נבחר מושגי יסוד כגון מבנה, גבולות, תקשורת, בריתות, תת-מערכות ועוד. נבחן לעומק תיאוריות מעולם הטיפול המשפחתי, ביניהן התיאוריה המבנית של מינושין, התיאוריה הבינדורית של בוון ואחרות. ההתבוננות בתיאוריות אלו תיעשה תוך השוואה לתיאוריות המתמקדות בפרט, וחיידוד המשותף והשונה בין התיאוריות המערכתיות-משפחתיות לתיאוריות פרטניות. נדון בתהליכי התפתחות משפחתיים המתרחשים במקביל להתפתחות הפרטים בתוך המשפחה, ונחדד את השפעותיהם ההדדיות. נלמד גישות בסיסיות להערכת משפחות כדרך להבנת עולמן הפנימי וכבסיס לתכנון התערבות טיפולית.

עבודה סוציאלית מודעת עוני מיצוי זכויות

ד"ר דפנה גרוס מנוס

ש. 5011423 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

חלקו הראשון של הקורס יעסוק בעוני, המשמעות של חיים בעוני והדרכים המקובלות למדידתו תוך התייחסות לסוגיות מרכזיות. בהמשך, נדון בסוגיית העוני בישראל ולמאפייני החיים בעוני בקהילות ואוכלוסיות שונות. לאחר, נכיר מהי עבודה סוציאלית מודעת עוני ונעמיק בייחודיותה כפרדיגמה המכוונת את ההשקפה וההתמודדות של העבודה הסוציאלית לגבי עוני.

בחלק השני של הקורס, בסמסטר השני, הקורס יעסוק ראשית בזכויות חברתיות ומניין נובע הזיקה של העבודה הסוציאלית לנושא של מיצוי זכויות. לאחר הקדמה זו נעסוק בחשיבות מיצויין של זכויות, ההיקף התופעה אי-מיצוי זכויות בארץ ובעולם, ומה החסמים למיצוי זכויות בחברה ובמשפט. בהמשך, נעסוק בתפקידם של עובדים סוציאליים לקידום מיצוי זכויות ונפגוש דוגמאות מהשטח. לבסוף, נתייחס לדיון הכללי לגבי מעמדן של זכויות חברתיות בישראל.

מדיניות חברתית וכלכלית

פרופ' ארנון בראון

ב. 5031125 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הצגה ודיון במודל כוללני המאפשר לבחון ולנתח את האופציות העומדות בפני ארגוני רווחה בבחירת קהלי היעד שלהם, סוגי השירותים שהם מציעים, דפוסי העברת השירותים לזכאים ואופי המימון שלהם כתוצר של תפישות עולם חברתיות-כלכליות ואמונות העובדים בארגונים.

עבודה סוציאלית רגישת תרבויות

פרופ' ארנון בראון

א. 5011425 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

רב-תרבותיות היא אידיאולוגיה אשר מציעה שעל המדינה לתת לגיטימציה פורמלית ובלתי פורמלית לתרבויות השונות של תושביה, ויש המוסיפים על כך שעליה גם לתמוך בהשתמרותן של תרבויות אלה. למטרות אלה, וכדי להתאים את התערבויותיהם לבני תרבויות שונות, על עובדים סוציאליים לא רק להכיר אלא גם להוקיר את תרבויותיהם. השיעור יעזור ללומדים להכיר בחשיבות התרבות לבני אדם ולהגביר את רגישותם לריבוי תרבויות ויסייע להם להתמודד עם תומכי ומתנגדי האידיאולוגיה.

מסלול לחץ וטראומה

מבוא להתפתחות מצבי דחק וטראומה ולהתערבויות בסיסיות במצבי דחק חריפים ד"ר משה פרחי

ב. 5011424 - 2 ש"ס 2 נ"ז

קורס מבוא זה מיועד להיות השלב הראשוני בהכשרתם המקצועית של הסטודנטים במסלול לחץ טראומה וחוסן. הקורס יעסוק בסקירת התפתחות החוויה הטראומטית של נפגעי הדחק תוך שימוש במונחים המקצועיים הבסיסיים בתחום הלחץ והטראומה: ASR, ASD, PTSD, CPTSD. יסקרו התסמינים הרלוונטיים לכל שלב ושלב, ודרכי אבחנתם. כן יעסוק הקורס בתחום הזיכרון הטראומטי והטראומטיזציה המשנית בקרב צוותי סיוע והצלה. דגש מיוחד יושם על הבנת משמעות החוסן והשפעת החוסן על דרכי ההתמודדות במצבי הדחק. בהמשך יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה SIX C's, מודל מעש"ה ומודל יהלוי"ם המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בסיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הניורופסיכולוגים של תפקוד המסייע בחירום. בסיום הקורס יוכל הסטודנט להחליט האם להמשיך במסלול או לעבור למסלול אחר או לתוכנית הרגילה.

שנה ב' - קורסי חובה

ד"ר תמר שלזינגר
ד"ר אביבה ויזמן-זריהן
גב' שפי כרמי הרדוף
ד"ר מאיה פלד-אברם
ד"ר שלומית פחימה
ד"ר קרן דגן

שיטות התערבות
ש. 5021001 – 4+4 ש"ס 6 נ"ז ס'

הקורס ילווה את הסטודנטים העושים את הכשרתם המעשית בארגונים מבחינה תיאורטית תוך שאיפה לעגן את התיאוריה בתוך הפרקטיקה של עבודת השדה. הסטודנטים יכירו את התהליכים והשלבים השונים של התערבויות בעבודה סוציאלית תוך כדי למידה התנסותית וחוויתית. הסטודנטים יכירו את שלבי ההתערבות הבאים- מיפוי של סוכנות ההכשרה, הכרה של תהליכי יצירת קשר וביסוסו, פיתוח מיומנות של איסוף נתונים, הגדרת בעיה להתערבות, הערכת מערכת הלקוח מתוך תפיסה מערכתית, בניית חוזה משותף, תכנון התערבות ויישומה, התנסות בתהליכי סיום והערכת תהליך ההתערבות. הסטודנטים ישתפו בחוויות מעבודתם בשטח ויתנסו בקבלה ומתן משוב מקבוצת הסטודנטים ומהמרצה.

עבודה קבוצתית

ש. 5023103 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ס'

ד"ר שרון אגוזי

ד"ר עומר לנס

מר עופר זילברברג

ד"ר ורד שנער גולן

ד"ר ירון יגיל

ד"ר סואר חורי מחול

הקורס מיועד להקנות לסטודנטים את העקרונות הבסיסיים של העבודה הקבוצתית. הקורס יכסה את הידע והכישורים הראשוניים שלהם זקוקים עובדים סוציאליים כדי לעבוד עם קבוצות. יעד מרכזי של הקורס הוא לעזור לסטודנטים להכיר ביתרונות של התערבויות קבוצתיות במגוון מסגרות.

פסיכופתולוגיה

ב. 5023209 – 2 ש"ס 2.5 נ"ז

הקורס נועד להקנות מושגי-יסוד והיכרות עם הפרעות הנפש הבולטות. במסגרת הקורס נלמד את החלוקה המקובלת של ההפרעות השונות והסימפטומים העיקריים המאפיינים כל אחת מהן, על פי ה-DSM (ספר הדיאגנוזות הפסיכיאטרי המקובל בעולם). ההפרעות תוצגנה תוך התייחסות לסימפטומים האופייניים ולמחקרים העוסקים בגורמים השונים להפרעה: ביולוגים, פסיכו-חברתיים וסביבתיים. נושאי הקורס כוללים מבוא להפרעות נפשיות, מצבי דחק, הפרעות הסתגלות, הפרעות פוסט-טראומטיות, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, הפרעות סומטופורם ודיסוציאטיב, גורמים פסיכולוגיים בבריאות וחולי, הפרעות אישיות, סמים והתמכרויות, הפרעות בתפקוד מיני וסטיות מיניות, סכיזופרניה והפרעה דלזיונית, הפרעות אופייניות לילדים ומתבגרים.

פסיכופתולוגיה - תרגיל

ב. 5023208 - 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

התרגיל יתמקד בהעמקת ההיכרות עם ההפרעות השונות באמצעות מפגש בלתי אמצעי עם אנשים הלוקים בהפרעות אלו, והדגשת תפקידיהם של העו"סים בעבודה עם מתמודדים. במסגרת התרגיל יפגשו הסטודנטים עם המדריך לאבחון הפרעות נפשיות, ה-DSM, וידונו ביתרונותיו ובחסרונותיו לעבודת העו"ס.

ד"ר עומר לנס

דינמיקה של חיי משפחה

א.ב. 5022109 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יתמקד בהבנה עמוקה של תהליכים משפחתיים אוניברסליים. נלמד על שלבים משבריים שונים ומאפייניהם בחיי המשפחה כגון התאהבות ומעבר לאהבה, המעבר להורות ובניית הזהות ההורית. כל זאת תוך חידוד מקומו של העובד הסוציאלי כמלווה, תומך ומעצים את המשפחה בתהליך ההתמודדות עם השינויים.

שויון זכויות: המקרה של אנשים עם מוגבלויות

ד"ר קרולין גוטמן

א.ב. 5022215 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס מגדיר מחדש את תחום חקר "מוגבלות" (disability) ע"י מיקודו כתופעה חברתית, ותרבותית וכהבניה חברתית. הקורס מאתגר את הסטודנטים בהסתכלות ביקורתית על הדרכים שבהם אנשים עם מוגבלות מודרים בחברות מודרניות, כולל בישראל ודן בשיח הקשור לצדק חברתי דרך התייחסות להיבטים היסטוריים, תרבותיים, פוליטיים ואומנותיים, כפי שנתפסים דרך "עדשה של מוגבלות".

שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'

ד"ר אלכס זיבנברג

א. 5022222 – 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

קורס המשך של "שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'". נבדוק את טיבם של כלים מתודולוגיים במושגים של תוקף ומהימנות ונלמד להסתכל בצורה ביקורתית על מחקרים הנעשים במדעי חברה בכלל ובתחום העבודה הסוציאלית בפרט. נכיר שיטות בסיסיות להסקה סטטיסטית (מבחני השוואות בין הקבוצות, מבחנים לבדיקת קשרים בין המשתנים). דרישות: נוכחות בשיעורים ובתרגילים, ביצוע מטלות, מבחן סופי.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב' – תרגיל

גב' מזל קדוש, גב' עדי שרעבי-נוב

גב' שרון אגוזי,

א. 5021224 – 2 ש"ס 0 נ"ז ש'

תרגול ויישום החומר הנלמד בשיעור. בתרגול יושם דגש על רכישות מיומנויות העבודה עם תוכנת ה-SPSS.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה ג'

ד"ר אלכס זיבנברג

ב. 5032222 – 2 ש"ס 2.5 נ"ז ש'

קורס המשך של "שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'+ב'". חלקו האחרון יוקדש ברובו לשיטות סטטיסטיות מתקדמות במדעי החברה – ניתוחים רב-משתנים. בנוסף נדון בדרכים להצגת ממצאי מחקר כמותי במדעי החברה. דרישות: נוכחות בשיעורים ובתרגילים, ביצוע מטלות, מבחן סופי.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה ג' – תרגיל

גב' עדי שרעבי-נוב, גב' מזל קדוש

ב. 5021225 – 2 ש"ס 0 נ"ז ת'

תרגול ויישום החומר הנלמד בשיעור. בתרגול יושם דגש על רכישות מיומנויות העבודה עם תוכנת ה-SPSS.

מבוא לעבודה בקהילה

ד"ר איילה כהן

ש. 5033319 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר דפנה גרוס מנוס

מטרת הקורס היא היכרות עם המתודה הקהילתית בעבודה סוציאלית. הקורס יעסוק במושגים, שיטות וכלים בעבודה קהילתית-ארגונית, מתוך הכרת העבודה הקהילתית כחלק מתהליך ההתערבות בעבודה סוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית. מטרת הקורס היא לפתח אוריינטציה קהילתית של הסטודנטים כעובדים סוציאליים לעתיד.

תיאוריות אישיות (לא ילמד בתשע"ט)

א. 5012120 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס תינתן סקירה של תיאוריות אישיות מרכזיות. תיאוריות אישיות מציעות תובנות על המצב האנושי ועוסקות בנושאים יסודיים כמו טבע האדם, המניעים האנושיים, ארגון ההתנהגות והעולם הרגשי. תיאוריות אישיות מהוות כלי להבנת התנהגות אנושית במצבים שונים ולניבוי של התנהגות זו. הן מיושמות בתחומים שונים כמו חינוך ואמנות, ומשמשות בסיס למגוון שיטות טיפול. במהלך הקורס נשווה בין התיאוריות על התפתחות האישיות ועל השתנותה, נכיר את שיטות המחקר בתחום, נדון בהיבטים פילוסופיים הרלוונטיים להבנת התיאוריות, נתוודע לדרכי יישומן ונלמד להעריך באופן ביקורתי.

עבודה סוציאלית בבתי הספר

א. 5022116 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

גב' תמי סמיש-נמליך

קורס מלווה לסטודנטים בשנה ב' המבצעים את העבודה המעשית שלהם עם ילדים בבתי ספר יסודיים. הקורס יעסוק בהתבוננות על עולם הילד, המערכות הרלוונטיות בסביבתו וכלים להתערבות בהקשר של עבודה הנעשית בתוך מערכת בתי הספר. בקורס יינתן מרחב קבוצתי לדיון בסוגיות, אתגרים, הצלחות ולמידת עמיתים.

הכשרה מעשית פרטנית שנה ב'

ש. 5033304 - 14 ש"ס 6 נ"ז עבודת שדה

גב' מי-טל גל

היכרות עם השדה והתנסות ראשונית בפרקטיקה ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית. לימודי השדה מתבצעים במשך יומיים בשבוע, בימי א' ו-ה', בעיקר בלשכות רווחה ובמגוון שירותים בקהילה. מטרתם התמודדות ראשונה של הסטודנט עם מצבי אמת ועם לקוחות פעילים בתהליך מעמיק של היכרות עם היכולות האישיות שלו, הכרת הקהילה והתמודדות עם יישום שיטות ההתערבות, הנלמדות בקורסים הרלוונטיים בהתאם לצרכים בשדה. הסטודנטים מתנסים בהתערבות ישירה עם ארבעה עד חמישה פונים. ומקבלים הדרכה אישית שבועית ממדריך מקצועי בתוך השירות.

שימו לב: הנסיעות לעבודה המעשית הן על חשבון הסטודנט, בהשתתפות המכללה. הודעה על גובה

ההשתתפות תימסר לסטודנטים בראשית השנה.

מסלול לחץ וטראומה

ד"ר מאיה פלד - אברם

התפתחות וזיהוי תסמינים ביופסיכוסוציאליים

על רקע חשיפה למצבי דחק אקוטיים

א. 5021428 – ש"ס 2 נ"ז

הקורס יעסוק בשרשרת ההתפתחות של תגובות למצבי דחק, החל מהתגובה המידית האקוטית ועד לתגובה הפוסט-טראומטית הכרונית, תוך התייחסות להיבטים ביולוגיים, פסיכולוגיים וחברתיים המעורבים בהתפתחותה של התופעה. הסטודנטים ירכשו כלים ומיומנויות של זיהוי ואבחון באמצעות למידה תיאורטית המשולבת באמצעים חווייתיים.

החל משנה ב' ישולבו התלמידים בפעילויות אמת של סיוע ליחידת חילוץ גולן הן בחילוצים והן בסיוע פסיכוסוציאלי למחולצים ומשפחותיהם. הפעילות תתקיים בשטחים בהם פועלת היחידה בפקוח מלא של מרצי התוכנית וזאת כחלק מתוכנית הכשרתם להתערבויות במצבי חירום.

ד"ר משה פרחי

התערבות במצבי אסון ומצבי טראומה מתמשכים

ב. 5021429 – ש"ס 2 נ"ז

קורס מתקדם - ההשתתפות בקורס מותנית בציון 70 ומעלה בקורסים "מבוא להתמודדות במצבי לחץ וטראומה", ו"התפתחות וזיהוי תסמינים ביופסיכוסוציאליים על רקע החשיפה למצבי דחק אקוטיים". הקורס מיועד להרחבת הידע הבסיסי הנרכש בקורס "מבוא להתפתחות מצבי דחק וטראומה ולהתערבויות בסיסיות במצבי דחק חריפים" בקורס ייחשף הסטודנט לפרוטוקולים מתקדמים של סיוע במצבי דחק וטראומה, משבר ואסון. יילמדו הטכניקות השונות להתערבויות בשלבי הטראומה השונים, וכן עקרונות ההתערבויות באירוע רב-נפגעים ובמצבי אסון המוניים.

מר עופר זילברברג

הסיוע למסייעים

ב. 5021425 – ש"ס 2 נ"ז

הקורס מיועד לאפשר לסטודנט חשיפה לכל תחום הסיוע למסייעים כמניעת טראומטיזציה משנית ועקיפה. הקורס יעסוק במערכות החוסן של המסייעים בזמן לחץ ומשבר. הסטודנט יכיר את היסטוריית ההתמודדות שלו ויאפיין את כוחותיו ודרכי התמודדותיו במצבי לחץ ומשבר. הקורס יועבר כסדנה ויכלול התנסויות חווייתיות, סימולציות, פסיכודרמה וצפייה בסרטים המתארים פעילויות סיוע והצלה שונות.

מסלול פרקטיקה של מדיניות

פורום חברתי

ש. 5022334 – 5 ש"ס 5 נ"ז

גב' רוני היינבך

קורס חובה שנתי הניתן בשנה ב' לסטודנטים במסלול הרחבה בפרקטיקת מדיניות ועוסק בקשר בין עבודה סוציאלית ומדיניות חברתית. והקורס מעניק כלים המסייעים לזהות תחומים חברתיים הדורשים שינוי מדיניות ומיומנויות לביצוע שינויים אלה. הסטודנטים מוזמנים להעלות בעיות הנוגעות למדיניות חברתית ולהציע דרכי פעולה לשינויה ולשיפורה.

כלכלת רווחה

א. 5021216 – 2 ש"ס 2 נ"ז

פרופ' דורון לביא

הקורס נועד להקנות לסטודנט ידע והבנה בסוגיות כלכליות מעשיות של מדינת ישראל. נתמקד בהתפתחות הכלכלית בישראל, במבנה השווקים הכלכליים, מדיניות כלכלית ודרך קבלת החלטות כלכליות במשק, נדון בסוגיות של תעסוקה, צמיחה כלכלית, פריון, שוויון חברתי, השוואה בין משטר סוציאליסטי לקפיטליסטי. נשתמש בין היתר במצגות ומחקרים של בנק ישראל, משרד האוצר וקובעי מדיניות נוספים.

שנה ג' - קורסי חובה

שיטות התערבות מתקדמות

ש. 5033310 - 3+3 ש"ס 6 נ"ז ס'

ד"ר ירון יגיל

ד"ר אמנון מיכאל

מר עופר זילברברג

פרופ' אמנון לזר

ד"ר מאיה פלד אברם

הקורס יתמקד בפיתוח "האני המקצועי" של הסטודנטים ו"בשמוש בעצמי" בהתערבויות השונות בעבודה סוציאלית. הסטודנטים יציגו סוגיות ודילמות העולות מהתנסותם בהכשרה מעשית והנובעות מיחסי הגומלין שלהם עם הפונים ועם המערכות הרלבנטיות בחייהם המקצועיים (מדריך, הקורס, שותפים למקצוע ועוד). בסמס' א' המסגרת התיאורטית תהיה הגישה הביו-פסיכו-סוציאלית. בסמס' ב' נעסוק גם בגישות פוסט מודרניות בהתערבויות בעבודה סוציאלית. גופי הידע שיידונו בשיעורים יתייחסו לסוגיות ולדילמות שיעלו הסטודנטים ולמאמרים שיציגו הסטודנטים.

שיטות התערבות קהילתיות

ש. 5023126 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

גב' רוני היינבך

ד"ר סמיר זועבי

גב' מיכל רוזנפלד נחאיסי

גב' אביטל גולן

מר מינסקי מיכאל

גב' יפעת מוצניק

מטרת הקורס היא היכרות עם המתודה הקהילתית בעבודה סוציאלית. הקורס יעסוק במושגים, שיטות וכלים בעבודה קהילתית-ארגונית, מתוך הכרת העבודה הקהילתית כחלק מתהליך ההתערבות בעבודה סוציאלית. הקורס מבוסס על למידה תיאורטית.

הקורס יילמד במסגרת סדנה אינטראטיבית המשלבת בין התיאוריה, ההמשגה והכלים בעבודה קהילתית לבין ההתנסות של הסטודנטים בעבודתם המעשית. מטרת הקורס היא לפתח אוריינטציה קהילתית של הסטודנטים כעובדים סוציאליים לעתיד.

חוק ואתיקה

ש. 5033223 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

שדה הפעולה של העבודה הסוציאלית רצוף התמודדויות עם דילמות מקצועיות, ערכיות וחוקיות. העובד הסוציאלי כפוף למערכת החוק והמשפט הישראלית, פועל בזירות ארגוניות מורכבות וחסרות משאבים ובא במגע עם אוכלוסיות פגיעות ומידע רגיש, נאלץ מדי יום ביומו לאזן ברגישות בין ערכים, דרישות והאינטרסים שונים.

בקורס, נכיר מקרוב את המערכת החוקית המסדירה את חובותיו וסמכויותיו של העובד הסוציאלי, נבחן את הבסיס תיאורטי-הפילוסופי שעליו מושתתת העבודה הסוציאלית, נאיר וננתח את צמתי ההתנגשות הנעוצים במאפייני סמכויות העובדים הסוציאליים, שיטות ההתערבות הנהוגות בעבודה הסוציאלית, אוכלוסיות היעד ומאפייני מערכות השירותים שבהן היא פועלת. נעמוד על האופן שבו מרכיבים אלה משפיעים על הפרקטיקה של העובד הסוציאלי כאיש מקצוע וכעובד ציבור.

שיטות מחקר למתקדמים

ב. 5000000 – 2 ש"ס 0.5 נ"ז ש'

יינתן בהמשך

ט.ג.

סמינר מחקר - לפי הפירוט הבא:

ד"ר הדס דורון

סוגיות בתחום המשפחה

ש. 5033305 -2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר
ק. אנגלית רמת פטור

הסמינר יעסוק בהיכרות עם שיטות וכלי מחקר אופייניים לתחום המשפחה תוך התנסות אישית בשלבי המחקר השונים. הסמינריון הינו עבודת מחקר עצמאית בתחום המשפחה וזוגיות. תיערך הכרות עם כלי מחקר אופייניים לשיטת המחקר לתחום המשפחה ותיאוריה רלוונטית לתחומי המחקר הנבחרים והשימוש המחקר בהן.

ד"ר ורד שנער גולן

רווחה אישית והקשרה לדפוסי השתתפות בחיים החברתיים

ש. 5033228 -2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר
ק. אנגלית רמת פטור

הסמינר יעסוק בבחינת תרומתם של גורמים אישיים וסביבתיים לניבוי תחושת הרווחה האישית של היחיד (wellbeing) תוך התמקדות בהשלכותיהם על רמות מעורבותו בחיים החברתיים. מטרתו לפתח בקרב הסטודנטים חשיבה מדעית והקניית ידע בתכנון והוצאה לפועל של עבודה מחקרית על כל שלביה. הקורס יערב בניית מערך מחקר והרצתו, במהלכו נבחן את תרומתה של תחושת התקווה, את מאפייניו החברתיים-כלכליים של היחיד ואת רווחתו האישית, ואת תרומתם של אלה ליצירת מצבי מעורבות והשתתפות.

ד"ר דפנה גרוס מנוס

סמינר מחקר: מחקר חדשני על ילדים

ש. 5033210 -2+2 ש"ס 6 נ"ז סמינר מחקר
ק. אנגלית רמת פטור

במסגרת הסמינר נסקור את התהליכים הדרמטיים שעברו על מקומם של ילדים בחברה לאורך השנים וכיצד התפתח מושג זכויות הילד. נכיר תאוריות מרכזיות (הסוציולוגיה החדשה של הילדות, האקולוגיה של התפתחות הילד) ונסקור את המגמות העיקריות שהובילו לתפיסה של שלום הילד כיום. נבחן את ההשפעות שהיו לכל אלה על המחקר והמדידה לגבי ילדים וגם על תפקידם של ילדים במחקר. במסגרת הסמינר הסטודנטים יוכלו לבחור נושא שמעניין אותם לגבי ילדים ולחקור אותו באמצעות קבוצות מיקוד או במסגרת עיבוד נתונים ממצאי סקר "עולמות הילדות" (www.isciweb.org) – מחקר בינלאומי על רווחת ילדים הכולל נתונים 16 מדינות מגוונות (כמו למשל: ישראל, אתיופיה, ספרד וקוריאה).

מגדר בריאות נפש: השלכות לעבודה סוציאלית

ש. 5033229 2+2 ש"ס 6 נ"ז – סמינר מחקר

ק. אנגלית רמת פטור

ד"ר אביגיל מור

הקורס יעסוק במפגש שבין מגדר לבריאות נפש במגוון תחומים רלבנטיים לעבודה הסוציאלית. ניתן יהיה לחקור נושאים כגון: אלימות כללית או אלימות במשפחה בפרט, התעללות מינית ופיזית בילדות ובגרות, התנהגות אנטי-סוציאלית, התנהגות קורבנית, הפרעות בתפקוד היומיומי, הפרעות אכילה, פסיכופתולוגיה כללית, מיניות, שימוש בחומרים מסוכנים, רווחה נפשית וחוסן. ביחס לכל אלה יבחנו ההשלכות המגדריות, במובן של מין ביולוגי לעומת תפקידי המגדר. ננסה לברר אם האידיאולוגיות המגדריות ממלאות תפקיד מרכזי בהתפתחות ובשימור התחומים הנחקרים. לדוגמא, האם תוקפנות גברית במשפחה נסמכת על אידיאולוגיה הגבריות? האם אידיאולוגיית הנשיות מגבירה את הקורבנות וסיכויי החשיפה לאלימות זאת? וכדומה. מטרת הקורס כפולה: להקנות היכרות מעמיקה עם תחומי ידע אלה, לצד הנחלת מיומנויות חקר מתקדמות באמצעות ביצוע וכתובת עבודה מחקרית אינטגרטיבית.

קורסים המלווים את תחום העבודה המעשית

יקבע בהתאם לעבודה המעשית

עבודה סוציאלית בתחום תקון והתמכרויות

ש. 5031113 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

גב' עירית לזרון

הכרות מושגי יסוד בתחום תקון. דיון במאפיינים ייחודיים של אוכלוסיית התקון. הכרות עם גישות טיפוליות באוכלוסיית מכורים, אסירים, מטופלים בשירותי מבחן לנוער ומבוגרים. כמו כן התייחסות לנשים במעגל הזנות וההתמכרויות.

עבודה סוציאלית עם נפגעי נפש ועקרונות הטיפול הנפשי הפרטני

ש. 5031114 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

ד"ר אמנון מיכאל

הקורס יעסוק בהיכרות עם שירותי העבודה הסוציאלית בתחום בריאות הנפש, תוך חשיפה לגישות ולשיטות טיפול ושיקום בעבודה עם חולי הנפש ובני משפחתם. כאמצעי להרחיב ולשפר את מיומנויות העובד הסוציאלי בתחום, יילמדו עקרונות העבודה הטיפולית האינדיווידואלית. בקורס ישולבו התנסויות מהשדה עם חומר תיאורטי.

אלימות במשפחה

ש. 5033119-2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

כעובדים סוציאליים לעתיד וכסטודנטים העוסקים בתחום ההתערבות באלימות במשפחה בהווה, הקורס יפתח את היכולת להיפגש, לחשוב ולטפל באלימות במשפחה בדגש על אלימות כלפי נשים וכלפי ילדים. מטרת הקורס-

- א. הסטודנטים יכירו תאוריות תוך-אישיות, בינ-אישיות וחברתיות להסבר תופעת האלימות במשפחה.
- ב. הסטודנטים יכירו הליכי התערבות פסיכו-סוציאליים בתחום אלימות במשפחה.
- ג. הסטודנטים יעבדו סוגיות בהתערבות ובטיפול באלימות במשפחה ברמה תיאורטית, אתית וקלינית תוך התבססות על חומר עיוני ותכנים של הסטודנטים מהשדה.
- ד. הסטודנטים יפתחו מודעות רפלקטיבית לעמדות ולתהליכים אישיים שהם חווים במפגש עם אלימות במשפחה בכלל ובעבודתם המעשית בפרט.

עבודה סוציאלית עם ילדים

ש. 5032116-2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

טיפול בילדים שונה מהותית מטיפול במבוגרים. איננו יכולים להסתמך על שפה, מילים ומודעות. עלינו להשתמש בכלים אחרים. בקורס זה נלמד לאבחן ולטפל בילדים דרך מגוון של כלים הכוללים שימוש במטפורות, דמיון וסמלים. נלמד להשתמש בסיפורים, בארגו חול ובמשחקים כדי להיכנס לעולמו הפנימי של הילד ולסייע לו בהתמודדות עם קשייו.

התערבויות עם נוער

ש. 5032237-2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יפתח באתגרי ההתפתחות הנורמלית בגיל ההתבגרות מבחינה נפשית, חברתית, שכלית ורוחנית. בהמשך נדון בגישות הטיפוליות עם נוער החווה מצוקות נפשיות ומשפחתיות שונות.

עבודה סוציאלית בתחום זקנה

ש. 5031115-2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יתמקד בהתמודדות העובד הסוציאלי עם הטיפול באדם הזקן ובמשפחתו במסגרות בריאות ובקהילה. מטרתו להקנות ידע בתחום התיאוריה של הפרקטיקה בכל הקשור לאספקטים הבריאותיים והחברתיים של צרכיו ויכולותיו של הזקן וסביבתו, להקנות כלים המאפשרים הערכת המערכת של הזקן ומשפחתו וכן לפתח מיומנויות התערבות מקצועיות. הקורס יועבר במתכונת מיוחדת בה משתתפים גם זקנים מהקהילה וכן אנשי מקצוע המטפלים בזקנים. הלמידה תתקיים בשיתוף הזקנים בנוכחות קבועה בשיעורים, בקריאה, בהצגת הרפרטים וכתביבת עבודות.

ד"ר אביבה ויזמן-זריהן

מר אמיתי מגד

ד"ר גליה אנקורי

פרופ' שירה הנטמן

עבודה סוציאלית בתחום בריאות

ש. 5033320 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יחשוף את הסטודנטים להיבטים מרכזיים בעבודה עם לקוחות ובני משפחותיהם בתקופות של חולי. הקורס יתמקד בדרך בה מיושמים בפועל עקרונות אוניברסליים של עבודה סוציאלית מערכתית ואקלקטית בעבודה עם חולים ובני משפחותיהם. הציפייה היא שהמיומנויות בקורס יקנו לסטודנטים דרך חשיבה שיכולה באותה המידה להיות מיושמת במגוון תחומים גם מעבר לתחום הבריאות והחולי.

עבודה סוציאלית בתחום מוגבלות שכלת והתפתחותית

ש. 5033321 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהיכרות עם שירותים ומערכי תמיכות לאנשים עם המוגבלות השכלית, תוך חשיפה למודלים, גישות ושיטות התערבות ושיקום בעבודה עימם ועם בני משפחתם. כאמצעי להרחבה ולשיפור מיומנויות העובד הסוציאלי בתחום יילמדו עקרונות הייצוג העצמי ועקרונות לבניית תכניות אישיות המבוססות על מודל "אורינטיצית עתיד". במהלך הקורס תשולבנה התייחסויות לסוגיות ולדילמות של סטודנטים מהתנסותם בשדה עם חומר תיאורטי.

קורסי בחירה

שילוב האומנויות ככלי התערבות

א. 5031214 – 2 ש"ס 2 נ"ז

ד"ר עפרה ולטר

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים כלי נוסף, אותו אפשר לשלב בעבודה הטיפולית בטיפול פרטני, זוגי, משפחתי וקבוצתי עם אוכלוסיות שונות. בקורס תוצג הייחודיות של הטיפול באמצעות אמנות, הסטודנטים יחשפו לרזי שילוב האומנויות; תנועה, הבעה ויצירה. הסטודנטים ילמדו לפתח יכולת להתבונן בתהליך ההתפתחותי של הקבוצה והיחיד בקבוצה הבא לידי ביטוי בשילוב האומנויות. התנסות בפעילות אינטראקטיבית ככלי לזיהוי והגדרת צרכים אישיים וקבוצתיים. נלמד לזהות צרכים אילו גם דרך הכרת פרוטוקול SDM. הקורס יכלול למידה והתנסות צפייה במקרה טיפולי, ודרכו, למידה על השיטה והאפשרויות המגוונות הגלומות בה. כמו כן הסטודנט ילמד לפתח ערוצי תקשורת בין-אישית ועקרונות לתכנון פעילויות בשילוב אומנויות.

היבטים חוקיים של חיי משפחה בישראל

ב. 5033318 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר עו"ד מיכל סגל

דיני המשפחה מהווים ענף מרכזי בתחום המשפט. העובד הסוציאלי נדרש להכיר את ההיבטים החוקיים של חיי המשפחה בישראל כחלק מעבודתו הטיפולית. הקורס יעסוק בהיבטים המשפטיים והמעשיים השכיחים הנדונים בבית המשפט ובבתי הדין בישראל ועל ההשלכות של המצב המשפטי על דרך פעולתו של העובד הסוציאלי.

עבודה עם הפרט בפרספקטיבה מערכתית

ש. 5033316 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

מר אמיתי מגד

בני אדם הם תוצר של המערכות בהן הם חיים. למרות שרובנו תופסים את עצמנו כבעלי אוטונומיה מסוימת וחופש בחירה, המציאות היא שאנו מונעים על ידי כוחות מערכתיים בלתי נראים. קורס חוויתי וקליני זה מפגיש את המשתתפים עם מגוון מנגנונים המנהלים את חיינו וחי מטופלינו. מודעות למנגנונים אלה יכולה לשחרר אותנו ואת מטופלנו באופן חלקי מפעולתם. הקורס הוא מסע של מודעות פנימה, והוא דורש מוכנות מסוימת להיחשף. בנוסף לכך הוא נותן כלים פרקטיים לטיפול במגוון בעיות וקשיים מתוך הפרספקטיבה המוצעת. בקורס נלמד להעלות השערות, לשאול שאלות ולהבנות תרגילים חווייתיים כדי להפגיש ולשחרר את עצמנו ואת מטופלנו מדפוסים מגבילים של רגש ומחשבה.

התערבויות ראשוניות במצבי דחק וחירום

א. 5033302 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר משה פרחי

בקורס יילמדו התהליכים הפסיכולוגים והניורולוגים המובלים להערכת אירוע כטראומה. בהמשך יילמדו תסמיני הטראומה השונים כאשר לאחריהם יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה SIX C's , מודל מעש"ה ומודל יהל"ים המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בסיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הניורופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום.

הגירה ופליטות במערכת ההומניטארית

ב. 5032117 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מר עינב לוי

Forced Migration in the Humanitarian System

הגירה כפויה (FORCED MIGRATION) מהווה אתגר בינ"ל אשר משלב בתוכו סוגיות ערכיות, רפואיות, כלכליות, תרבותיות ומגדריות. על מנת לתת מענה לצרכים הדחופים והייחודיים של תופעה זו, נדרשת גישה מרובת מגזרים לצד מאמצים מתמידים להתמודד עם השלכות התופעה. המערכת ההומניטארית, ככזו אשר מהווה אחד מהגורמים המשמעותיים במתן המענה לתופעה זו, נמצאת כיום בתהליכים של שינוי אשר מחייבים היערכות מחודשת והעמקת מומחיות. קורס זה ישאף להצביע על המציאות המורכבת של המענה ההומניטארי לתופעה, תוך מתן דגש על האמצעים היישומיים להתמודדות עם התופעה ברמת השטח.

מסלול לחץ וטראומה

מר עינב לוי

מבוא לסיוע הומניטארי קהילתי

ב. 5032240 – 2 ש"ס 2 נ"ז

Introduction to community work in Humanitarian Aid

עולם הסיוע ההומניטארי על ענפיו הולך וצובר תאוצה תודעתית, יישומית וכלכלית במציאות משתנה של גלובליזציה, מהירות העברת המידע, התמודדות תוכפת עם אתגרי העולם המתפתח, פערי תרבות ושאלות ערכיות. במרחב מקצועי זה, ביצוע ההתערבות (Intervention) בחתכים של מנהיגות, מיומנות, חוסן, לוגיסטיקה וגופים ארגוניים, דורש קבלת החלטות מורכבות במצבי חוסר וודאות. הקורס יציג במרכז את הנושאים העיקריים בתחום הסיוע ההומניטארי, וירחיב את ארגו כלים של מבצע ההתערבות. זאת, תוך חשיפה לכלים ניהוליים לעבודה בזירות שונות, ודיון בסוגיות אתיקה וחוק רלבנטיות.

ד"ר אביגיל מור

התמודדות עם טראומות מיניות

א. 5031424 – 2 ש"ס 2 נ"ז

קורס זה יתמקד בהתערבות בתהליך ההתמודדות עם טראומות מיניות. בפתח הקורס נסקור את התיאוריות והמחקרים המרכזיים בנושא התגובה הפוסט-טראומתית באופן כללי, לצד התייחסות ספציפית לטראומות מיניות. החומר התיאורטי יאפשר ללומדים לגבש הבנה מעמיקה של כל מרכיבי התמונה הקלינית של אוכלוסיה זו. חלק הארי של הקורס יהיה יישומי במהותו ובמהלכו יחשפו הסטודנטים לשלל שיטות ההתערבות הנהוגות בתחום וילמדו כיצד לבנות את ההתערבות האפקטיבית והמקיפה ביותר. מטרת העל של הקורס היא להכשיר אנשי מקצוע מיומנים במיוחד לטיפול באוכלוסיה זו, שייצוגה רב ביותר בקרב הפונים לטיפול ולקבלת סיוע נפשי.

ד"ר משה פרחי

טראומה וחוסן: התערבות ומניעה- סמינר מחקר

ב. 5033221 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז סמינר מחקר

הסמינר יעסוק במקביל במחקר ובהתמקצעות בטיפול: בתחום המחקרי יסקרו מאפיינים שונים של התמודדויות פוסט-טראומטיות בדגש של השינויים בהרגלי החיים, תפיסה ואמונה המתרחשים תוך כדי ההתרחשות הטראומטית ולאחריה. במקביל לאורך הסמינר יקבלו הסטודנטים הכשרה טיפולית נוספת בתחום ההתערבויות במצבי ה-PTSD ASD-ASR וכן הכשרה נוספת בתחומי התערבויות במצבי אסון המוני. במהלך כל שנה ג' ישולבו התלמידים בפעילויות אמת של סיוע ליחידת חילוץ גולן הן בחילוצים והן בסיוע פסיכוסוציאלי למחולצים ומשפחותיהם. הפעילות תתקיים בשטחים בהם פועלת היחידה בפקוח מלא של מרצי התוכנית וזאת כחלק מתוכנית הכשרתם להתערבויות במצבי חירום

מסלול פרקטיקה של מדיניות

ד"ר עו"ד מיכל סגל

מבוא לקליניקה קהילתית

ש. 5033307 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

בשנים האחרונות גוברת השפעת החוק והמשפט בעבודתו היום יומית של העובד הסוציאלי, בעקבות כך ישנה התקרבות אידיאולוגית בין מקצועות עריכת הדין ועבודה סוציאלית אשר עוסקים יותר בסוגיות סביב זכויות האדם ובכלים לקידום זכויות ושינוי חברתי.

המטרה הכללית של הקורס היא חשיפת הסטודנטים לעולם המשפט על מנת שיכירו בצורה טובה ומעמיקה יותר את החוקים המנחים והמשפיעים על עבודתם ויקבלו כלים מקצועיים לקידום זכויות ולשינוי חברתי. התפיסה המנחה את הקורס היא כי זכויות נלמדות טוב יותר מתוך התנסות מעשית ומפגש בלתי אמצעי.

ד"ר איילה כהן

ד"ר קרולין גוטמן

פרקטיקה של מדיניות - סמינר מחקר

ש. 5033204 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז - סמינר מחקר

ק. אנגלית רמת פטור

הסמינר יעסוק בפיתוח חשיבה ברמת מדיניות והבנה של חשיבות המחקר בתחום זה לעובדים סוציאליים וללקוחותיהם. הסמינר הינו סמינר מחקר משתף לקוחות, כאשר מצופה שהלקוחות והסטודנטים יבחנו נושאי מחקר בתחומי מדיניות חברתית קיימת או מציאות בעייתית שדורשת קביעת מדיניות. הסמינר הינו איכותני ומאפשר לסטודנטים להתנסות בכלי מחקר איכותניים מגוונים כמו ראיונות, ניתוח חומרים כתובים, קבוצות מיקוד ועוד. עבודת הסמינר תתבצע בקבוצות של שניים-שלושה סטודנטים ולקוחות ומטרתה, בין היתר, להשפיע על קובעי מדיניות.

פרופ' ארנון בראון

לשנות את העולם

ב. 6800052 - 2 ש"ס 2 נ"ז

ב-2000 הצליח ברק אובמה להיבחר לנשיא ארה"ב עם הסלוגן "שנוי שאנחנו יכולים להאמין בו" והקריאה "כן אנחנו יכולים". ב-2014 הצהיר פרופ' טרכטנרג בכנסת כי "(ה)בנין [המדינה] שלנו בסדר גמור, רק מה שבפנים לא – ויש בידינו לשנות את זה". השיעור מציג ומנתח את שלושת הכלים בידינו לשנות מצבים לא רצויים במישור האישי והחברתי – שכנוע, תמריצים ואילוצים – ואת המשאבים הנדרשים לכל כלי, תוך התמקדות בשכנוע באמצעות מיומנויות הנרכשות בדיביטינג.

לימודי שדה

הכשרה מעשית פרטנית - שנה ג'

גב' רונית סטרולוביץ

ש. 5033338 - 14 ש"ס 8 נ"ז עבודת שדה

העמקת ההיכרות עם השדה, תוך פיתוח היכולת ליישום מעשי של תיאוריות ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית בסוכנויות ספציפיות. לימודי השדה בתחום הפרטני מתבצעים יומיים בשבוע. מטרתם לפתח דמות מקצועית, בעלת מיומנויות וכלים רלוונטיים לעבודה סוציאלית, תוך שילוב שיטות ההתערבות הנלמדות בקורסים הרלוונטיים, במצבי אמת ועם לקוחות פעילים. הסטודנטים מתנסים בהתערבות ישירה עם שבעה פונים או חמישה פונים וקבוצה ומקבלים הדרכה אישית שבועית ממדריך מקצועי.

הכשרה מעשית קהילתית, הדרכה קבוצתית שנה ג'

גב' אביטל בילר זגן

ש. 5033339 - 4 ש"ס 3.5 נ"ז עבודת שדה

הכשרה מעשית קהילתית: העמקת התודעה החברתית ופיתוח היכולת ליישום מעשי של ידע ודרכי התערבות בעבודה סוציאלית בתחום הקהילתי, באמצעות פיתוח וקידום התערבויות ברמת הקהילה ו/או בגישה קהילתית, בארגונים, שירותים חברתיים וסוכנויות ברחבי הגליל. לימודי השדה בתחום הקהילתי מתבצעים בימי שני מהצהריים, חצי יום בשבוע, בנוסף לעבודה המעשית הפרטנית. בניית ההתערבות הקהילתית נעשית מתוך הצרכים שאותרו בשדה ומאפשרת לסטודנטים ולארגונים למידה והשפעה פרקטית, על איכות חיי התושבים. מטרת לימודי השדה בתחום הקהילתי, לפתח דמות מקצועית בעלת מיומנויות וכלים רלוונטיים לעבודה סוציאלית גם בפרקטיקה בתחום הקהילתי, תוך שילוב שיטות וכלי ההתערבות הנלמדים בקורסים הרלוונטיים, בקהילות פעילות ומצבי אמת. ההכשרה קהילתית נעשית בדרך כלל בארגון נפרד מההכשרה הפרטנית, בצוותים של שניים-שלושה סטודנטים, בליווי איש מקצוע העובד בסוכנות ואחראי על ההתערבות ומעת לעת גם בהדרכת מדריכה קהילתית מטעם עו"ס קהילתית מצוות היחידה ללימודי שדה. הדרכה קבוצתית קהילתית: מתקיימת על ידי מדריכות קהילתיות מטעם היחידה ללימודי שדה. ההדרכה מתקיימת בקבוצות קטנות או בקבוצת השיבוץ, מעת לעת בשדה או במכללה, יחד עם המלווה (מפגשים משולשים) ו/או במפגשים בין הסטודנטים למדריכה קהילתית. לרשות הסטודנטים והמדריכות הקהילתיות, ניתנת במערכת שעת הדרכה קהילתית בימי שני בצהריים. ההדרכה קהילתית מתמקדת בסוגיות ובדילמות העולות מתוך יישום הפרקטיקה של העבודה הסוציאלית הקהילתית בשטח, ברכישת כלים מקצועיים והתמודדות עם העבודה בארגון ובצוות. ההשתתפות במפגשי ההדרכה הקבוצתית קהילתית, שיקבעו מראש עם הסטודנטים, הינם חובה.

שימו לב: הנסיעות לעבודה המעשית הן על חשבון הסטודנט, בהשתתפות המכללה. גובה ההשתתפות של הסטודנט הוא 1,500 שקלים.